

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

08.04.2025

м. Дніпро

№ 54/7-рк/к

**Виконавчий комітет
Самарівської міської ради**

вул. Гетьманська, 14,
м. Самар, Самарівський район,
Дніпропетровська обл., 51200

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали дослідження регіональних ринків у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, проведеного Першим відділом досліджень і розслідувань,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- 1) Дії виконавчого комітету Самарівської міської ради (виконавчого комітету Новомосковської міської ради) щодо затвердження рішенням від 17.08.2018 № 456/0/6-18 (із змінами, внесеними відповідно до рішення виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 07.09.2023 № 533/0/6-23) Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Новомосковська, окремі положення яких, стосовно визначення суб'єктів правовідносин, на яких поширюється дія цих правил, суперечать вимогам чинного законодавства у сфері централізованого водовідведення, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення в територіальних межах міста Самар (міста Новомосковськ) Дніпропетровської області.

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- 2) Органом місцевого самоврядування, якому надаються рекомендації, є виконавчий комітет Самарівської міської ради (колишній виконавчий комітет Новомосковської міської ради) (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], місцезнаходження: [інформація, доступ до якої обмежено]) (далі – Виконавчий комітет).
- 3) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, виконавчий комітет Самарівської міської ради є юридичною особою з організаційно-правовою формою - орган місцевого самоврядування, основним видом економічної діяльності якої є [інформація, доступ до якої обмежено]).
- 4) Постановою Верховної Ради України від **19.09.2024** № 3984-IX «Про перейменування окремих населених пунктів та районів» Новомосковський район Дніпропетровської області перейменовано на Самарівський район, місто Новомосковськ **перейменовано на місто Самар**.
- 5) Рішенням сесії Новомосковської міської ради від **18.10.2024** № 1640 «Про перейменування Новомосковської міської ради та її виконавчих органів» перейменовано представницький орган місцевого самоврядування «Новомосковська міська рада» ([інформація, доступ до якої обмежено]) на **«Самарівська міська рада Самарівського району Дніпропетровської області»**; «Виконавчий комітет Новомосковської міської ради» ([інформація, доступ до якої обмежено]) на **«Виконавчий комітет Самарівської міської ради»**.
- 6) Згідно з відомостями Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, **30.01.2025** змінено найменування «Виконавчий комітет Новомосковської міської ради» на **«Виконавчий комітет Самарівської міської ради»**.
- 7) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- 8) Частиною першою статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- 9) Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.
- 10) Частиною першою статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено - органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- 11) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження з управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних

територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню.

- 12) Отже, у розумінні вищенаведених законодавчих норм, Виконавчий комітет є органом місцевого самоврядування, юридичною особою, наділений власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до законодавства.
- 13) Як орган місцевого самоврядування, Виконавчий комітет є суб'єктом відносин, що регулюються також законодавством про захист економічної конкуренції.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- 14) Правові, економічні та організаційні засади функціонування ринків у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначаються, зокрема:
 - Законом України «Про питну воду та питне водопостачання» (далі – **Закон про питну воду**);
 - Законом України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023;
 - Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон про ЖКП);
 - Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»;
 - Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627) (із змінами) (далі – **Правила № 190**);
 - Правилами приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядком визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затвердженими наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 01.12.2017 № 316, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15.01.2018 за № 56/31508 (із змінами) (у редакції, чинній з 06.01.2022) (далі – **Правила № 316**);
 - Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (із змінами), (далі – **Правила № 690**);
 - типовим індивідуальним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем; типовим індивідуальним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем); типовим договором з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (із змінами) (далі – **Типові договори**).
- 15) Статтею 19 Закону про питну воду передбачено:

Послуги з централізованого питного водопостачання надаються споживачам підприємством питного водопостачання з урахуванням вимог Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» на підставі договору з:

 - підприємствами, установами, організаціями, що безпосередньо користуються централізованим питним водопостачанням;

- підприємствами, установами або організаціями, у повному господарському віданні або оперативному управлінні яких перебуває житловий фонд і до обов'язків яких належить надання споживачам послуг з питного водопостачання;
- об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельними кооперативами та іншими об'єднаннями власників житла, яким передано право управління багатоквартирними будинками та забезпечення надання послуг з водопостачання на підставі укладених ними договорів;
- власниками будинків, що перебувають у приватній власності;
- *індивідуальними і колективними споживачами житлово-комунальних послуг, визначеними Законом України «Про житлово-комунальні послуги».*

Порядок надання споживачам послуг з питного водопостачання встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

- 16) Статтею 11 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» у редакції до 07.08.2023 та статтею 10 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023, передбачено, що до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, зокрема належить, затвердження правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативне скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення.
- 17) Статтею 13 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» у редакції до 07.08.2023 та статтею 12 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023, передбачено, що до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належить, зокрема, затвердження місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту.
- 18) Статтею 13¹ Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (у редакції до 07.08.2023), частиною першою статті 13 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023, зокрема, визначено:
 - Місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту встановлюють вимоги щодо приймання стічних вод населеного пункту;
 - Місцеві правила розробляються **на підставі та з урахуванням вимог** правил приймання стічних вод та порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.
 - у разі якщо відповідний орган місцевого самоврядування не прийняв рішення про затвердження місцевих правил, застосовуються правила приймання стічних вод, затверджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства.
- 19) Відповідно до пункту 2 розділу I Правил № 316 ці Правила поширюються на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі - виконавці), на

юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, **які використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг** та скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у очисні споруди системи централізованого водовідведення виконавця (далі - споживачі).

- 20) Пунктом 4 розділу I Правил № 316 визначено, що **на підставі цих Правил виконавець розробляє місцеві Правила приймання**, в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають ДК забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення. **Місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виконавців та споживачів.**
- 21) Правила № 316 встановлюють для споживача більший обсяг зобов'язань та відповідальності ніж Типові договори.
- 22) Так, зокрема, згідно із положеннями Правил № 316: - кожен споживач скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через окремий випуск з обов'язковим облаштуванням контрольного колодязя, розташованого у місці, погодженому з виконавцем (пункт 7 розділу I Правил № 316); - споживачі повинні здійснювати систематичний контроль за кількістю та якістю стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, згідно з графіком відбору проб, погодженим із виконавцем, надавати виконавцю інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають до систем централізованого водовідведення (підпункт 2 пункту 4 розділу II Правил № 316); - споживачі, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на очисні споруди системи централізованого водовідведення виконавця, повинні забезпечити можливість проведення виконавцем у будь-який час доби контролю за скидом стічних вод (пункт 3 розділу VI Правил № 316); - у разі невиконання споживачами цих Правил та місцевих правил приймання щодо дотримання якості та режиму скиду стічних вод об'єкт споживача може бути відключений від системи централізованого водовідведення після письмового попередження виконавцем не менше ніж за п'ять діб (пункт 2 розділу V Правил № 316).
- 23) Статтею 1 Закону про ЖКП, зокрема визначено:
 - **житлово-комунальні послуги** - результат господарської діяльності, спрямованої на **забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях**, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
 - **споживач житлово-комунальних послуг** - індивідуальний або колективний споживач;
 - індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і **отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги**;
 - колективний споживач - юридична особа, що об'єднує споживачів у будівлі та в їхніх інтересах укладає договір про надання комунальної послуги.
- 24) Правила № 690 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем

(далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг (пункт 1 розділу «Загальні питання» Правил № 690).

- 25) Відповідно до пункту 5 розділу «Порядок надання послуг» Правил № 690, послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- 26) Відповідно до пункту 6 розділу «Порядок надання послуг» Правил № 690, в разі надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення **споживачу, який використовує воду для виробництва продукції, надання послуг, інших виробничих потреб та скидає до систем централізованого водовідведення стічні води технологічного походження**, застосовуються норми, встановлені Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Мінжитлокомунгоспу від 27 червня 2008 року № 190, Правилами приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затвердженими наказом Мінрегіону від 1 грудня 2017 року № 316, та місцевими правилами приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту.
- 27) *Отже, згідно із чинним законодавством, Правила № 316 (як і місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населених пунктів, які розробляються на підставі та з урахуванням вимог Правил № 316 і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування), поширюються на споживачів (юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб – підприємців, фізичних осіб, що провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг, та не застосовуються до відносин із споживачами, які використовують питну воду для власних (а не виробничих) потреб, з метою забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, та не скидають до систем централізованого водовідведення стічні води технологічного походження.*
- 28) З огляду на положення: статті 19 Закону Про питну воду, статей 12, 23, 24 Закону про ЖКП, пунктів 1, 5 Правил № 690, *споживачі (юридичні особи незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичні особи – підприємці, фізичні особи, що провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом), які використовують питну воду для власних (а не виробничих) потреб, не скидають до систем централізованого водовідведення стічні води технологічного походження, мають право отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на підставі Закону про ЖКП, згідно з умовами Типових договорів, які не покладають на споживачів зобов'язань та відповідальності, в обсягах, визначених Правилами № 316 та місцевими правилами приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населених пунктів, які розробляються на підставі та з урахуванням вимог Правил № 316 і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.*

4. ФАКТИЧНІ ОБСТАВИНИ

- 29) До Відділення надійшов лист Новомосковської окружної прокуратури від 06.09.2024 № 62-40ВИХ-24 (вх. Відділення від 19.09.2024 № 54-01/2574) про направлення за належністю звернення фізичної особи [інформація, доступ до якої обмежено] від 02.09.2024 про невідповідність Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Новомосковська, затверджених рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 17.08.2018 № 456/0/6-18, Правилам приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 № 316, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15.01.2018 за № 56/31508 та з інших питань.
- 30) Під час з'ясування обставин щодо фактів, викладених у вищезазначеному зверненні, встановлено наступне.
- 31) На території міста Самар (попередня назва: місто Новомосковськ) відносини щодо приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення врегульовано Правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Новомосковська, затверджених рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 17.08.2018 № 456/0/6-18 (із змінами, внесеними рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 07.09.2023 № 533/0/6-23) (далі – Місцеві правила).
- 32) Місцеві правила розміщені на офіційному сайті Самарівської (Новомосковської) міської ради за посиланням <https://samar-rada.dp.gov.ua/vsi-normativni-akti/pro-vnesennia-zmin-do-pravyl-pryimannia-stichnykh-vod-do-sistemy-tsentralizovanoho-vodovidvedennia-mista-novomoskovska>) (про що працівниками Відділення складено акт від 23.01.2025).
- 33) За результатом аналізу Місцевих правил встановлено таке.
- 34) Пунктом 1.3 Місцевих правил передбачено (початок цитати):
«Ці Правила поширюються на суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі – виробники), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у каналізаційні очисні споруди м. Новомосковська (далі - споживачі)» (кінець цитати).
- 35) Така редакція пункту 1.3 Місцевих правил не відповідає пункту 2 Правил № 316, яким передбачено (початок цитати):
«Ці Правила поширюються на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі - виконавці), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг та скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у очисні споруди системи централізованого водовідведення виконавця (далі - споживачі)» (кінець цитати).

- 36) Відповідно до пункту 1.5 Місцевих правил вони є **обов'язковими для всіх споживачів та виробників.**
- 37) Зауважимо, що пунктом 4 розділу I Правил № 316 передбачено, що:
- на їх підставі цих Правил виконавець розробляє місцеві Правила приймання, в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають допустиму концентрацію (ДК) забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення. (№ 316)
 - місцеві Правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виконавців та споживачів (пункт 4 розділу I Правил № 316).
- 38) За інформацією Виконавчого комітету, яку останній листом від 05.03.2025 № 580/0/2-25 надав на вимогу Відділення, **розробником та ініціатором** винесення на розгляд виконавчого комітету Новомосковської (Самарівської) міської ради, проєктів рішень № 456/0/6-18 від 17.08.2018 та № 533/0/6-23 від 07.09.2023, якими Місцеві правила затверджені у чинній редакції, є комунальне підприємство «Новомосковськ водоканал» Новомосковської міської ради ([інформація, доступ до якої обмежено], далі - **КП «Новомосковськ водоканал»**) - суб'єкт господарювання, що провадив господарську діяльність з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) у м. Новомосковськ (наразі м. Самар), зокрема у період: **01.01.2018 - 01.10.2023.**
- 39) Слід зауважити, що відповідно до рішення виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 13.06.2023 № 342/0/6-23, починаючи з **02.10.2023, виконавцем послуг** з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, на території міста Самар (Новомосковськ) є товариство з обмеженою відповідальністю «**КОМСІТІ**» ([інформація, доступ до якої обмежено], зареєстрована адреса місцезнаходження: [інформація, доступ до якої обмежено]) (далі – ТОВ «КОМСІТІ»).
- 40) На момент прийняття виконавчим комітетом Новомосковської міської ради, вищезгаданих рішень (№ 456/0/6-18 від 17.08.2018 та від 07.09.2023 № 533/0/6-23), якими Місцеві правила затверджені у чинній редакції, ТОВ «КОМСІТІ» не провадило господарської діяльності з централізованого водовідведення на території міста Самар (Новомосковськ), а тому не мало відношення до розробки та винесення на розгляд Виконавчого комітету проєктів зазначених рішень, якими затверджувались Місцеві правила.
- 41) Як зазначалося вище, відповідно до пункту 1.5 Місцевих правил вони є **обов'язковими для всіх споживачів та виробників.** Зокрема, ці Місцеві правила:
- *зобов'язують кожного споживача:*
 - скидати стічні води до системи централізованого водовідведення через окремий випуск, з обов'язковим улаштуванням контрольного колодезя, розташованого у місці, погодженому з виробником (п. 1.7 Місцевих правил);
 - здійснювати контроль за кількістю та якістю стічних вод, погоджувати із виробником місця та періодичність відбору проб, фіксувати у робочих журналах, які зберігаються у споживачів безстроково, результати аналізів стічних вод і замірів їх витрат, систематично раз в квартал, надавати виробнику інформацію про якісний склад стічних вод (п. 6.1 Місцевих правил);
 - забезпечити можливість проведення виробником у будь-який час доби контролю за скидом стічних вод. (п. 6.3 Місцевих правил);
 - *Передбачають можливість відключення:* у разі невиконання споживачами вимог цих Місцевих правил та Правил № 316 щодо якості та режиму скиду стічних вод, об'єкт споживача може бути відключений від систем централізованого водопостачання та водовідведення після письмового попередження виробником щонайменше за п'ять діб (п. 5.2 Місцевих правил).

- *Регулюють нарахування плати за перевищення:* У разі виявлення виробником перевищення фактичної концентрації забруднення понад допустиму концентрацію (ДК), встановлену цими Місцевими правилами та Правилами № 316, коефіцієнт кратності для розрахунку плати за скид понаднормативних забруднень визначається за формулою. Цей коефіцієнт не може перевищувати 5, за винятком випадків, передбачених пунктами 7.4 та 7.5 цих Правил (п. 7.9 Місцевих правил).

- 42) Як зазначалося вище, за інформацією виконавчого комітету Самарівської міської ради, внесення на розгляд Виконавчого комітету проєктів рішень про затвердження Місцевих правил, в редакції, що містить зазначені положення, здійснено КП «Новомосковськ водоканал» – суб'єктом господарювання, що провадив господарську діяльність з централізованого водовідведення у місті Новомосковськ на момент прийняття виконавчим комітетом Новомосковської міської ради рішень № 456/0/6-18 від 17.08.2018 та № 533/0/6-23 від 07.09.2023, якими Місцеві правила затверджені у чинній редакції, розміщеній на офіційному сайті Самарівської міської ради.
- 43) Слід зазначити, що *пунктом 2 розділу I Правил № 316* (на підставі яких **виконавці мають розробляти, а органи місцевого самоврядування затверджувати** місцеві правила приймання стічних вод) передбачено, що Правила 316 поширюються **тільки на споживачів (суб'єктів господарювання), які використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг** та скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у очисні споруди системи централізованого водовідведення виконавця.
- 44) Натомість *пункт 1.3 Місцевих правил*, відповідно до редакції розробленої КП «Новомосковськ водоканал», *поширює Місцеві правила на всіх споживачів, у тому числі на тих, які не використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг, а отримують комунальні послуги з централізованого водовідведення для власних (а не виробничих) потреб*, з метою забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил) та не скидають стічні води технологічного походження до систем централізованого водовідведення.
- 45) *Поширення дії пункту 1.3 Місцевих правил на споживачів, які отримують комунальні послуги централізованого водовідведення для власних (а не виробничих) потреб, суперечать положенням пункту 2 розділу I Правил 316, відповідно до яких такі правила мають застосовуватись тільки до відносин зі споживачами, які використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг.*
- 46) До того ж, до листа Новомосковської окружної прокуратури від 06.09.2024 № 62-40ВИХ-24 (вх. Відділення від 19.09.2024 № 54-01/2574) про направлення до Відділення за належністю звернення фізичної особи [інформація, доступ до якої обмежено] від 02.09.2024, додано лист Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 29.05.2024 № 3751/25/ЗВГ-24, наданий у відповідь на звернення [інформація, доступ до якої обмежено] щодо надання роз'яснень стосовно застосування нормативно-правового акта – Правил № 316.
- 47) Так, у листі від 29.05.2024 № 3751/25/ЗВГ-24 Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України повідомило, що, зокрема (початок цитати):
«Відповідно до пункту 3 розділу I Правил стічна вода – вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена із забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок атмосферних опадів;

стічна вода технологічного походження – стічна вода, що утворилася в процесі виготовлення продукції та/або надання послуг, (мається на увазі саме процес виробництва, у результаті якого скидається виробничо-забруднена стічна вода).

Отже, зазначені Правила розповсюджуються саме на споживачів, які мають стічні води технологічного походження» (кінець цитати).

- 48) Внаслідок поширення дії Місцевих правил (зокрема пункту 1.3) на споживачів, які не використовують **воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг, та не мають стічних вод технологічного походження**, виробник отримує можливість включати до договорів на підставі яких надаються послуги з централізованого водовідведення, що укладаються з такими споживачами, умови передбачені положеннями Місцевих правил, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- 49) Так, обов'язковість Місцевих правил для виробника (виконавця послуги з централізованого водовідведення у місті Самар (Новомосковськ)), яким з 02.10.2023 є ТОВ «КОМСІТІ», призвела до включення ним до договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що укладаються ТОВ «КОМСІТІ» зі всіма споживачами, положень, що можуть ущемлювати інтереси споживачів, які отримують, зокрема, комунальну послугу з централізованого водовідведення для власних (а не виробничих) потреб, зокрема:

«Скидання споживачем стоків з перевищенням допустимих концентрацій (ДК) забруднюючих речовин оплачується по додатковій платі. Додаткова плата розраховується у відповідності з «Порядком визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення», «Правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Новомосковська», затверджених рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради № 456/0/6-18 від 17.08.2018 р. зі змінами внесеними відповідно до рішення виконавчого комітету Новомосковської міської ради №533/0/6-23 від 07.09.2023 р. (далі Правила) з урахуванням допустимих концентрацій забруднюючих речовин у стічних водах при скиді їх до системи централізованого водовідведення м. Новомосковська згідно з Таблицею 4.1 до Правил» (договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення б/д № 017, у редакції від 2024 року).
- 50) Слід зауважити, що у II-III кварталах 2024 року Відділенням, в рамках виконання доручення Антимонопольного комітету України від 29.04.2024 №14-01/75-АМ (вх. Відділення № 54-01/15-АМ від 29.04.2024) щодо розгляду заяви фізичної особи-підприємця [інформація, доступ до якої обмежено] та фізичної особи [інформація, доступ до якої обмежено] від 29.04.2024 б/н про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції ТОВ «КОМСІТІ», було проведено дослідження щодо дотримання останнім вимог законодавства про захист економічної конкуренції при укладанні договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення із юридичними та фізичними особами, які отримують зазначені послуги для забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, тобто є споживачами відповідних комунальних послуг.
- 51) За результатами зазначеного дослідження Відділення встановило, що ТОВ «КОМСІТІ», у період: жовтень 2023 року - серпень 2024 року, укладало зі споживачами категорії «інші» (юридичні особи всіх організаційно-правових форм,

фізичні особи - власники нежитлових приміщень), які отримували комунальні послуги з централізованого водопостачання та водовідведення для власних (а не виробничих) потреб, *договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення які встановлювали для споживачів більший обсяг зобов'язань та відповідальності ніж це визначено Типовими договорами*, у тому числі внаслідок застосування положень Місцевих правил до відносин врегульованих цими договорами.

- 52) За висновком Відділення, вищевказані дії ТОВ «КОМСІТІ» містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- 53) У зв'язку з наведеним, адміністративна колегія Відділення надала ТОВ «КОМСІТІ» рекомендації від 22.08.2024 № 54/12-рк/к, згідно з якими Товариство зобов'язано припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунути причини виникнення цього порушення і умови, що йому сприяють, зокрема, шляхом укладення зі споживачами категорії «інші», що отримують житлово-комунальні послуги для власних потреб, договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, у відповідності до вимог чинної редакції Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами).
- 54) Матеріалами зазначеного дослідження також підтверджується, що КП «Новомосковськ водоканал» (виконавець послуг з централізованого водовідведення у м. Новомосковськ), зокрема у період: **01.01.2018 - 01.10.2023**) не вчиняло дій аналогічних діям ТОВ «КОМСІТІ» (виконавець послуг з **02.10.2023**), що були припинені на виконання вищезгаданих рекомендацій адміністративної колегії Відділення (від 22.08.2024 № 54/12-рк/к).
- 55) Відзначимо, що статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено заборону на дії органів місцевого самоврядування у вигляді схилення до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створення умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації. При цьому *створення умов* характеризується забезпеченням можливості вчинення протиправних дій, може стосуватися як реальних так і потенційних правопорушень, що вчиняються (можуть вчинятися) після того, як орган місцевого самоврядування створив відповідні умови.
- 56) Дії ТОВ «КОМСІТІ», що містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та були припинені на виконання вищезгаданих рекомендацій Відділення (від 22.08.2024 № 54/12-рк/к), **вчинялись** у жовтні 2023 року - серпні 2024 року, тобто **після того**, як Виконавчий комітет **прийняв рішення** від 17.08.2018 № 456/0/6-18 (зі змінами, внесеними рішенням від 07.09.2023 № 533/0/6-23) **про затвердження Місцевих правил** (в редакції, розробленій КП «Новомосковськ водоканал»), дія яких поширюється на споживачів,

які **не** використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг, *та не мають стічних вод технологічного походження*.

- 57) Отже, наявними у Відділенні матеріалами підтверджено, що виконавчий комітет Самарівської міської ради (до 30.01.2025 – виконавчий комітет Новомосковської міської ради), затвердивши рішенням від 17.08.2018 № 456/0/6-18 (зі змінами, внесеними рішенням від 07.09.2023 № 533/0/6-23) Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Новомосковська в редакції, що поширює дію цих правил на споживачів, які **не** використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг, а отримують комунальні послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для власних (а не виробничих) потреб (з метою забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил), не скидають стічні води технологічного походження до систем централізованого водовідведення, **створив умови** для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції виконавцем послуги з централізованого водовідведення у вигляді зловживання монополієм становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення в територіальних межах міста Самар Дніпропетровської області.

5. НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ДІЙ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- 58) Станом на дату надання цих рекомендацій Місцеві правила, у редакції, затвердженій рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради (з 30.01.2025 – виконавчим комітетом Самарівської міської ради) від 17.08.2018 № 456/0/6-18 (із змінами, внесеними рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 07.09.2023 № 533/0/6-23), яка не відповідає вимогам Правил № 316, є чинними. З огляду на обов'язковість цих правил та безальтернативність послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, це створює умови виконавцю послуг (виробнику) для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополієм становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення у місті Самар, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які отримують комунальні послуги з централізованого водовідведення для власних (а не виробничих) потреб (з метою забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил).

6. ВИСНОВКИ ВІДДІЛЕННЯ

- 59) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- 60) Відповідно до частин першої та другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції»: державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю; органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку

конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію

- 61) Статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.
- 62) Відповідно до пункту 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є вчинення дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону.
- 63) Отже, дії виконавчого комітету Самарівської міської ради (до 30.01.2025 – виконавчого комітету Новомосковської міської ради), що полягають у затвердженні рішенням від 17.08.2018 № 456/0/6-18 Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Новомосковська (із змінами, внесеними рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 07.09.2023 № 533/0/6-23), в редакції, яка, всупереч чинному законодавству, *поширює дію цих правил на споживачів, які не використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг, а отримують комунальні послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для власних (а не виробничих) потреб (з метою забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил), не скидають стічні води технологічного походження до систем централізованого водовідведення,*
містять ознаки порушення, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції виконавцем послуги з централізованого водовідведення у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення в територіальних межах міста Самар Дніпропетровської області.
- 64) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Ураховуючи наведене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові до розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Виконавчому комітету Самарівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді створення органом місцевого самоврядування умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції виконавцем послуг з централізованого водовідведення, шляхом приведення Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Новомосковська, затверджених рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 17.08.2018 № 456/0/6-18 (із змінами, внесеними рішенням виконавчого комітету Новомосковської міської ради від 07.09.2023 № 533/0/6-23) у відповідність до Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 01.12.2017 № 316, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15.01.2018 за № 56/31508 (із змінами).

Зазначаємо, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень цих рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України не розпочинатиме провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж 60 днів** з дня їх отримання з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії

підпис

Лариса ГРЕЧАНА